

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum I. De potestate, quam habent Prælati regulares ad absolvendum,
ex jure ordinario, & privilegio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

- §. III. Possitne Episcopus cum limitatione Regulares approbare? vel, illis idoneis reperitis, approbationem non imperiri? n. 60.
- §. IV. An Regularis pro una diocesi approbatus, ad audiendas in aliis secularium confessiones, nova indigeat approbatione? n. 71.
- §. V. An Regulares semel ab Episcopo approbati, possint iterum ad examen vocari, vel ab eo illorum licentia suspendi, donec iterum presententur, & approbentur? n. 79.
- §. VI. Qualiter unius Ordinis Religiosi possint extraneis, sive Religiosi sint sive seculares, confiteri: n. 89.
- §. VII. An possint regulares uti privilegio Bulla Cruciatæ ad eligendum confessorum extra suam Religionem? n. 95.
- §. VIII. De Privilegiis Confessorum Regularium, in ordine ad absolvendum proprios religiosos, à casibus reservatis, n. 107.
- §. IX. De facultate, quam habent Confessarii regulares dispensandi super votis, & irregularitatibus suorum Religiosorum, n. 113.
- §. X. A quibus casibus, & censuris reservatis possint Regulares Confessarii seculares absolvere? n. 117.
- §. XI. Possintne modo Regulares confessarii à casibus, & Censuris Bulla Cornæ occultis secularibus absolvere? n. 124.

§. XII. In quibus irregularitatibus, & penis possint Religiosi cum secularibus dispensare? n. 132.

PUNCT III. De Privilegio regularium circa receptionem, & administrationem aliorum Sacramentorum, & n. issa celebrationem: remissive n. 140.

PUNCT IV. De Privilegiis, & obligationibus Concinatorum regularium, n. 141.

PUNCTUM I.

De potestate, quam habent Prelati regulares ad absolvendum, ex jure ordinario, & privilegio:

PLURA, quæ à nobis in hoc puncto agenda erant, in diversis locis hujus operis, jam examinavimus secundum quod materia ipsæ postulabant: ob idque illa de novo in præsentiarum discutere, erit actum agere, & ne de aliis, quæ alibi non sunt, attracta sermonem faciamus, impedire. Vel certe volumina multiplicanda forent, quod plures faciunt, iterum atque iterum eandem rem discutientes. Sed ne materia, quæ hujus loci tam propria est, relinquatur intacta, propter illa, quæ in aliis locis stabilita reliquimus brevi calamo, in præsentem eandem percurreremus quid tenendum sit in singulis punctis statuentes, & ad locum, in quo de illis actum est, Lectorem remittentes.

§. I.

De facultate absolvendi à casibus, & censuris Prælati religionum conveniente remissive.

Qui veniant
niant
nomine
Prælato-
rum, &
quis ju-
risdictio-
nem spi-
ritua-
lem, &
tempo-
ralem
admini-
stratio-
nem ha-
beant.

Certissimum est in religionibus Prælatos, & Superiores reperiri, qui illas regant, dirigant, & gubernent. Quia secundum illud Salomonis dictum Prov. 11. *Ubi non est gubernator, populus corrumpit.* Et horum aliqui sunt Prælati Superiores, ut Generales, Provinciales, &c. Alij inferiores, qui dicuntur immediati Prælati, qui præsentim immediatè, & proximè in Monasteriis, ut Priores, Guardiani, Rectores, &c. & quicumque alio nomine nuncupati. Et omnes isti non solum habent in subditos suos dominativam potestatem, qualem habet pater familias in subditos, sed etiam potestatem jurisdictionis Ecclesiasticæ, qua possunt ligare, & solvere, & sic præcepta, & censuras ponere, & ab eis, atque à peccatis, & aliis pœnis, vel obligationibus subditos suo absolvere. Unde tam Generales, quam Provinciales, nec non & Priores habent jurisdictionem quasi Episcopalem, in sibi subditos, ut sumitur ex c. *Abbatu. de Priv. in 6.* & docent communiter Doctores; & merito. Quia postquam religiosi exempti sunt à jurisdictione Episcoporum, loco illorum succedunt prælati, cum illa jurisdictione, quam habebant Episcopi erga illos. Cum ergo omnes supradicti sint veri prælati jurisdictione ordinaria fungentes, quoties in præsentia de potestate, aut privile-

giis prælati convenientibus egerimus; intelligendum est de omnibus supradictis respectivè ad suos subditos, nisi aliud exprimat. Et quod de istis dictum fuerit, intelligendum est de eorum Vicariis: quia omnem potestatem, & jurisdictionem, quam habet Generalis, habet illius Vicarius, qui in ejus locum succedit; & idem est de Vicario Provincialis, & de Vicariis, seu præsentibus domorum, quando in tali monasterio non habent alium Superiorem; omnes enim isti sunt vere Prælati, & jurisdictione ordinaria funguntur; non vero Superiores, vel illi, qui ut coadjutores Prælatorum, & domorum eliguntur, nisi quando in domibus præsentibus prioribus per diem naturalem; quia tunc tam ipsi, quam alij præsentibus monasterio habent eandem potestatem commuandi, dispensandi, vel irritandi vota, absolvendi à reservatis, dispensandi super irregularitatibus, legibus, & cetera faciendi, quæ Prælati si præsentis esset, facere poterat: quia sicut eis committitur gubernatio talis monasterij, & administratio illius temporalis; sic etiam jurisdictio spiritualis, quam habebat ille, in cujus locum succedunt, & cujus vices gerunt. Hæc obvia, & communia apud authores reperies; & ob id ab eorum citatione abstinuimus. Vide Lezanam to. 1. c. 18. à n. 1. Suarez to. 4. de rel. tr. 8. l. 2. c. 1. 2. & 13. & 22. Rodr. qq. reg. qu. 17. art. 6. & qu. 20. art. 2. & 3. Navarr. comm. 2. de reg. à n. 63. & com. 3. à n. 40. Jo. à Cruce l. 1. c. 6. dub. 6. Ant. à Spir. S. tr. 2. disp. 1. sect. 1. à n. 4.

4. Peyrin. tom. 2. de Prælat. quæst. 1. cap. 4. §. 4. n. 74. Delbene tom. 2. cap. 1 §. dub. 7. à num. 34.

Ab omnibus casibus, à quibus possunt Episcopi suos subditos absolvere.

2. Cum ergo omnes Prælati habeant quasi Episcopalem jurisdictionem respectu subditorum, ab omnibus casibus, & censuris possunt suos subditos absolvere, à quibus Episcopi possunt respectu suorum inferiorum, ut late probavimus tom. 2. tract. 10. de Censur. punct. 6. à num. 72. & præter citatos docent Lezana tom. 1. cap. 8. num. 31. Fragoso tom. 2. lib. 11. disp. 24. §. 14. num. 13. Candidus tom. 1. disp. 3. art. 2. dub. 2. distinct. 3. Magister Hinojosa in direct. disquisit. regular. verbo absolutio num. 1. Magister Donatus 1. p. praxi tract. 13. quæst. 17. num. 25. Quot autem, & quales sint casus, & censuræ, à quibus possunt Episcopi suos subditos absolvere, loco citato late diximus punct. 5 per totum. Unde possunt Prælati regulares ab omnibus casibus, & censuris, quæ Papæ non sunt reservatæ, & etiam à censuris ab homine latis, etiam specialibus, & per sententiam specialem publicè declaratum, subditos absolvere, uti ex privilegiis Pauli V. Sixti IV. & Eugenij IV. docent Pellizzar. tract. 9. cap. 3. sect. 5. num. 202. Lezana num. 37. Fragoso n. 31. Candid. tom. 2. disquisit. 24. art. 41. dub. 10. Possunt etiam absolvere suos subditos ab omnibus casibus, & censuris Apostolicæ sedis reservatis, exceptis his, quæ in bulla cœnæ continentur, uti ex privilegio Sixti IV. & Gregorii XIII. diximus n. 70. Etiam possunt ab illis casibus, & censuris, quæ continentur in Bulla Cœnæ, hæresi excepta, ut late proba-

vimus num. 76. Sed licet plures aucthores, quos num. 75. dedimus, etiam ab hæresi occulta posse dictos Prælatos absolvere dicant, oppositum tenendum est, ut n. 76. diximus. Etiam possunt Provinciales, Priores conventus, illorumque Vicarii in eorum absentia absolvere suos subditos ab excommunicatione contracta ob percussione gravem, etiam publicam, vel alterius religiosi, vel etiam clerici sæcularis, ut ibi n. 69. ex privilegiis Bonifacij IV. & Clementis VIII. probavimus, pluribus citatis auctoribus.

3. Et si peras an possint prælati (& A quibus casibus ab- idem est de reliquis regularium con- bus casibus) suos subditos, vel sæculares bus absolvere à casibus, vel censuris, quas absolvere à casibus, vel censuris, quas Episcopi sibi in specie reservent? referre. Hanc difficultatem terigimus tract. 10. de Censuris, c. 2. n. 40. & 70. & in sim. loc. utroque loco partem affirmativam commo- cum pluribus auctoribus probabi- ventis lem judicavimus. Sed eam libuit ite- Consi- rum ad examen reducere propter no- forentis vas difficultates in præsentiarum oc- gulari- currentes. Et non est difficultas reser- ab solve- ctu religiosorum subditorum; quia rei- cum respectu istorum habeant jurisdic- tionem quasi Episcopalem, ab his casibus, à quibus possunt Episcopi suos subditos, possunt & Prælati suos religiosos absolvere; maxime quia respectu religiosorum non sunt reservati. Quia cum reserventur ab Episcopo solum respectu inferiorum Episcopi obtinent reservationem. Unde si forte religiosi in casum aliquem ab Episcopo specificè reservatum incidant; à quolibet Con- fess-

fessario possunt ab eo absolvi, à quo
 possunt à cæteris non reservatis, quia
 respectu Religiosi verè non erat re-
 servatus. ¶ Et iam supponimus posse
 Prælatos, & reliquos confessores Re-
 gulares absolvere sæculares à censuris
 latis ab Episcopis per sententiam ge-
 neralem, si reservatæ non sint, ut di-
 ximus *tract. 10. de Censur. cap. 2. nu.*
31. quia tales censentur esse à jure.
 Undè sicut ab omnibus censuris à ju-
 re latis, si non sint reservatæ, possunt
 omnes confessores absolvere, qui
 possunt absolvere à peccatis mortali-
 bus, ut latè ibidem probavimus *num.*
44. De censuris verò ab Episcopo
 latis per modum sententiæ specialis,
 quæ non sunt specificè reservatæ, jam
 diximus ibi *num. 50.* Qualiter possint
 ab eis absolvere confessores ordina-
 rii. Etiam posse ab omnibus casibus
 reservatis in jure Episcopis Regula-
 res confessores absolvere sæculares,
 compertum est, ut diximus *tract. 6.*
de penitentia. cap. 13. num. 25. Quia
 in decretis infra allegandis, solùm ca-
 sus ab Episcopis specialiter reservati
 excipiuntur: ergò qui à jure reservan-
 tur Episcopis, non manent exclusi;
 sed juri communi, seu privilegiorum
 dispositioni relinquuntur: secundùm
 quæ possunt Regulares ab omnibus
 casibus, & censuris, quæ non sunt
 Papæ reservatæ, absolvere, Sic præ-
 ter Authores ibi citatos Diana *3. par.*
10. tract. 2. resolut. 13. §. Nota. Aver-
 sa *part. 8. tract. 7. resolut. 71.* Donatus
in additionib. ad Praxim. tom. 4. tract.
4. quest. 30. nu. 3. Ludovicus à Cru-
 ce *in Expositione Bullæ Cruciatæ, di-*
sp. 1. cap. 3. dub. 5. Cespedes *de Ex-*

emptionib. cap. 6. dub. 112. Lezana
1. p. summ. cap. 19. num. 16. & *tom. 3.*
verbo, Casu. num. 5. & omnes, qui di-
 cunt omnes casus, & censuras occul-
 tas non esse Papales, quia in Trident.
sess. 24. cap. 6. ab Episcopis relaxari
 possunt: ob idque posse Regulares, &
 virtute Cruciatæ toties quoties ab-
 solvi, ut tenent Sanchez, Trullenchi,
 Diana, Leander, Mendus, quos *tract.*
10. de censur. cap. 2. num. 87. adduxi-
 mus. Et insuper Magister Acacius de
 Velasco *tom. 1. resolut. moral. verbo,*
Absolutio. resolut. 5. & 7. Matthæus
 de Moya *selectar. quest. tract. 3. dispur.*
8. quest. 6. num. 16. & triginta Au-
 thores, quos refert, & sequitur Tho-
 mas Hurtado *tom. 1. resolut. moral.*
tract. 5. cap. 4. resolut. 17. §. 2. & tom. 2.
tract. 12. cap. 1. nu. 1036.

4. Quæ in præsentì solùm est
 difficultas de casibus, quos sibi Epi-
 scopi specificè reservant: De quibus
 plures, & graves Authores dicunt
 posse Regulares confessarios absol-
 vere sæculares; illos verò Authores
 dedimus *tract. 10. de censuris, cap. 2.*
num. 39. & 70. Et præter illos te-
 nent hoc ipsùm Leander *tom. 4. tract.*
2. dispur. 17. quest. 79. Thomas Hur-
 tado *tom. 1. resolut. moral. tract. 5. cap.*
4. resolut. 16. num. 127. Acacius de
 Velasco, *supr. resolut. 8.* Mendo *in*
Bullam disp. 27. cap. 4. Bruno *par. 1.*
tract. 5. cap. 2. proposit. 2. Quintana-
 vennas *tom. 1. singular. tract. 3. singu-*
lar. 14. Rodriguez *tom. 1. quest. 66.*
art. 2. & probant tum ex jure com-
 muni in Clementina Dudum, & Ex-
 travaganti, Inter cunctas: ubi privile-
 gium Regularium ad absolvendum

Posse
 Regula-
 res à ca-
 bus, quos
 sibi Epi-
 scopi in
 specie
 reservat,
 absolve-
 re, aliqui
 dicunt.

à casibus Episcopis reservatis insertum esse in corpore juris, docet cum D. Antonino, Taberna, & Armilla, Rodriguez loco citato. Tum etiam, ex alijs privilegijs, quæ nos adduximus tom. 1. tractat. 6. de pœnitentia, cap. 13. num. 24. ¶ Et dicunt non esse contra hoc, decretum Congregationis Cardinalium sub Urbano VIII. die 17. Novembr. anno 1628. in quo omnia revocantur privilegia Regularium ad absolvendum à casibus, vel censuris, quæ sibi Episcopi specialiter reservant: ob quod decretum nos loco citato de pœnitentia numero 24. ab hac sententia recessimus.

Non esse
contra
dicta de-
cretum
Urbani
VIII
prædicti
Autho-
res sen-
tiunt,

¶ Tum etiam: quia plura ex privilegijs, in quibus nititur hæc sententia, inserta sunt in corpore juris, ut diximus, nisi specificè exprimantur, ut diximus cap. 2. hujus tractatus, numero 40. Cum ergo in revocatione dicti decreti jus commune non exprimitur, privilegium antiquum in suo robore manebit. ¶ Tum etiam: quia declarationes Cardinalium, etsi magnam auctoritatem habeant, maxime quando à Pontifice sunt approbatae, & confirmatae, ut est ista, de qua loquimur, vim non habent nisi tantum opinionis probabilis, ita ut non ollat probabilitatem oppositæ sententiæ. Unde inquit Magister Acacius de Velasco, Episcopus Oriolensis, loco citato, numero 40. [Siento que no tiene fuerza de ley, ni que es necesario el seguirlas, sino que podra seguir libremente lo contrario el que tubiere bastante fundamento para hazerlo. Y con el podra

seguramente apartarse de la declaracion de los Eminentissimos Señores Cardenales, arriba referida.] Et de ista sub Urbano VIII. de qua modo loquimur, & postea de isto decreto Congregationis de mandato Urbani VIII. edito, & approbato, num. 6. in fine, hæc ait: [Y se ha de advertir, que la confirmacion Pontificia deste, y de los demas decretos, no es de a la declaracion de los Eminentissimos Cardenales, mas que confirmarsu probabilidad.] Idem habet Bruno Cassaing loco citato. Quibus consentit Delgadillo, tom. de Pœnitentia, cap. 21. dub. 21. dicens præfatam declarationem jussu Urbani VIII. editam, & alias hoc modo à Pontifice approbatas, [esse magnæ auctoritatis; non tamen sufficere ad tollendam probabilitatem sententiæ, quam tot gravissimi Auctores docent.] Sed circa hoc videantur à nobis dicta tom. 3. tract. 11. de legib. cap. 3. à nu. 28. ¶ Tum denique: quia prædicta declaratio Sacræ Congregationis, & decretum in ea contentum non fuit saltem in Hispania promulgatum, nec Regularibus sufficienter intimatum; ita ut possit eorum privilegia revocare, quibus poterant ab Episcopis reservatis absolvere, ut docent Thomas Hurtado, num. 127. Leandro quest. 7. §. tertio probo. Velasco resolut. 8. num. 3. Mendo in Cruciata, disputat. 23. cap. 4. Ut autem hujusmodi decreta obligent, requiritur ut in singulis Dioccesibus, & Provinciis promulgentur, tradunt Doctores, quos tom. 3. tract. 11. de legibus, capite 1. numero 84. dedimus. Et tenent Medina,

Medina, Sotus, Victorellus, Angelus, Molina, quos refert, & sequitur Diana 1. parte tract. 10. resolut. 8. Trullench. in Cruciat. lib. 1. §. 7. dub. 9. num. 20. Quintanadvennas tom. 1. singular. tract. 3. singular. 15. num. 3. & probabile putant Layman, Becan. Lessius, Vazquez, & Ganad. apud Dianam loco citato, & ipsemet Diana part. 7. tract. 10. resolut. 29. affert privilegium Gregorii XIII. in Bulla: *Aequum reputamus*; qua concedit Societati, ut nullius privilegii revocatio eis præjudicet, nisi sit illis intimata per trinas distinctas litteras eundem tenorem continentes, tribus distinctis vicibus. Videantur à nobis dicta cap. 2. hujus tractatus à num. 54.

Decretum Alexandri VII. stat in oppositum, & illud de-clarat.

6. Propter hæc, hanc opinionem esse valde probabilem, asseruimus, eamque ut talem sequuti sumus tom. 2. tract. 10. de Censuris, cap. 2. num. 40. & 81. nisi obstaret novissimum decretum Alexandri VII. die 24. Septemb. anno 1665. damnans ut scandalosam hanc propositionem: *Mendicantes possunt absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtentis eorum ad id facultate.* Et non loquitur Pontifex de casibus à jure reservatis Episcopis, sed de reservatis ab homine, seu de illis, quos Episcopi sibi specificè reservant; quia solum ut scandalosam damnat opinionem, cui innixi Regulares, non obstantibus decretis Clementis VIII. pro Italia, & Urbani VIII. adhuc privilegiorum prætextu à casibus, quos Episcopi sibi reservant, absolvebant.

Nec etiam in dicto decreto Alexandri VII. tollitur, quod confessores electi virtute Bullæ Cruciatæ possint absolvere à casibus etiam ab Episcopis reservatis, secundum ea, quæ diximus loco citato de Censuris, num. 92. Quia in isto decreto, in nullo vult Pontifex Bullæ Cruciatæ præjudicare, in qua conceditur, quod de casibus Pontifici reservatis semel in vita, & semel in morte, & de aliis quomodolibet à jure, vel ab homine reservatis, toties, quoties confessarius electus possit absolvere: quia solum ad Mendicantes dicta prohibitio dirigitur, qui prætextu privilegiorum id posse affirmabant. Nec in ea mentio aliqua privilegii Bullæ Cruciatæ invenitur, prout par est, ut indulta quotannis in ea concessa, revocarentur. Maxime, quia privilegia Bullæ Cruciatæ conceduntur per modum contractus, quæ revocari nequeunt modo communi; sed ex gravissima causa concernente bonum commune, & satisfactâ parte, prout diximus hoc tract. 6. 2. n. 30.

7. Sed quia per prædictum Alexandri VII. decretum illæ, & aliæ usque ad 45. propositiones ut scandalosa prohibentur, multoties ab aliquibus dubitatum, quâ vim obligandi habeat saltem in Hispania. Et ratio dubitandi illorum erat, quia in Hispania authenticè promulgatum non est, nec Regularibus intimatum, prout necessarium erat, ut eorum privilegia revocaret. Undè sicut lex Pontificia non obligat, nisi sit sufficienter, & authenticè promulgata;

Objectiones contra decretum Alexandri VII. diluuntur.

gata, ad quam promulgationem secundum probabilem multorum sententiam requiritur, quod in singulis provinciis, & diocesis publice: ut, quos dedimus *tract. 1. de legib. cap. 1. num. 8.* ita neque istud decretum Sacrae Congregationis à Pontifice approbatum obligabit, nisi dicto modo publicetur: quod in pluribus diocesis factum esse audivimus; in aliis verò ignoramus: quod proinde non obligavit maximè in quantum est revocatorium privilegiorum Regularium, quod, ut diximus *hoc tract. cap. 2. à num. 45.* deberet privilegiatis notificari.

Refellitur su-
pradicta
evasio-
nes con-
tra de-
cretum
Alexan-
dri, VII.

8. Sed contra hoc stat, quòd hic discursus falso nititur fundamento: quia, ut diximus *loco citato de legibus, num. 86.* ut leges Pontificiae obligent, non requiritur promulgatio in singulis provinciis, & diocesis; sed sufficit quòd ex mandato Sanctissimi ad Valvas D. Petri affigantur. § Deinde, licet ut revocatio privilegiorum quasi ab homine facta petat, quòd nominatim privilegiato intimetur modo, quo diximus *hoc tract. cap. 2. num. 47.* at revocatio generalis facta à jure per legem, vel decretum generale à Principe sancitum, aliam non petit publicationem, aut intimationem, quam illam perit lex ut obligationem pariat, ut ibi *num. 46.* declaravimus. Undè cum dictum decretum S. Congregationis ab Alexandro VII. approbatum sit per

modum legis, omnia in oppositum privilegia revocantis; non perit aliam publicationem, aut intimationem, quam lex ipsa Pontificia exigeret, § Denique: quia licet dictum decretum Alexandri VII. ut prohibet quòd contraria opinio doceatur, aut practiceur, nequiret vim legis obtinere in singulis provinciis, nisi in eis, & singulis earum diocesis promulgaretur, prout de aliis legibus Pontificiis docent plures Doctores, ut diximus. Nihilominus ut est declaratio Pontificis in materia doctrinae ad mores spectantis, & qualificatio, aut censura propositionum, quae ut scandalosae, temerariae, vel erroneae condemnantur, & ut talis locum ubique terrarum habeat, & omnes obliget, sufficit, quòd undecumque certa moraliter notitia dicti decreti Pontificis habeatur; ita, ut nulli liceat dubitare talem esse propositionem, qualis damnatur à Pontifice. Quemadmodum si Pontifex propositionem ut haereticam annotaret, ut omnes obligaret talis declaratio, sufficeret quòd ad illorum notitiam talis censura quomodolibet perveniret; etiam si publicationem ad legem requisitam non haberet. Idem ergo dicendum est, cum à Pontifice ut scandalosae, erroneae, aut temerariae aliquae propositiones censurantur: quod fecit Alexander VII. de 45. propositionibus, quae in illo decreto continentur.

S. I I.

An ignorantia excuset à reservatione incurrenda?

9. **D**ubium hoc hic obiter excitamus, ubi de casibus, & censuris reservatis loquimur: quia pro praxi valde necessarium duximus. Quæritur ergo, an qui ignoret aliquem casum, aut censuram esse reservatam, illius reservationem incurreret, ita ut solum à Prælato, vel ab habente facultatem dispensandi in casibus reservatis posset absolvi? Pro resolutione primò supponendum est, ignorantiam censuræ reservatæ posse haberi dupliciter. Primò, si ignoretur esse censuram tali, vel tali crimini annexam. Secundò, si cum scientia censuræ detur ignorantia illius reservationis. Ignorantia primo modo etiam si culpabilis sit, omninò liberat à reservatione: immò & à censura ipsa incurrenda; ut si scias ingressum in monasterium Monialium esse lege Ecclesiasticâ prohibitum, ignoras verò tali culpæ annexam esse censuram, & si ingrediaris, & peccas contra legem, eris à censura immunis, uti ex communi sententia diximus tom. 2. tract. 10. de Censur. cap. 1. num. 193. Undè fit in hoc casu peccatum illud, cui erat annexa prædicta censura, non manere reservatum: quia vel peccatum ratione censuræ annexæ reservatur, & sic tantum censura est, quæ reservatur, non verò peccatum, ut voluit Durandus, & Cajetanus apud

Suarez *disp. 29. sect. 2. nu. 8.* & tenent expressè Trullench. in *Praxi Sacrament. lib. 4. cap. 10. dub. 2.* Antonius à Spiritu sancto *tom. 1. Direct. Confess. num. 5. disp. 14. num. 950.* Vel cerè si tam peccatum, quàm censura reservata sunt immediatè, semper ratione censuræ peccatum ipsam reservatur, ut in casibus Summo Pontifici reservatis docent Suarez *loco citato.* Sanchez in *summ. lib. 2. cap. 8. num. 5.* Lugodè *Pœnitent. disp. 20. sect. 2. nu. 15.* Et secundum communem Theologorum sententiam ita sunt inter se peccatum, & censura connexa, ut illud sine ista minimè reservetur. Undè sublata excommunicatione ex quocumque capite cujuscumque casus Pontifici reservati, manet absque reservatione peccatum, ut possit ab illo quilibet Confessarius absolvere, ut de hæresi, quod est crimen omnium pessimum, & omnibus magis reservatum diximus *loco cit. de Censur. cap. 4. num. 57. & 62.* & tenent Sanchez *num. 5. citat. sine.* Trullench. *dub. 2. num. 2. sine.* Vidal. *titul de censur. in quæst. 3. num. 113.* Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 15. §. 2.* Moya in *select. quæst. tract. 3. disp. 8. quæst. 2. n. 7.* N. Antonius à Spiritu sancto in *Direct. confessor. tom. 1. tract. 5. disp. 14. sect. 4. à num. 932.* Egidius, Granad. Layman, Hurtad. quos refert, & sequitur Leander *de Pœnitent. disp. 12. quæst. 16.* & alii plures, quos refert, & sequitur Diana *part. 5. tract. 9. resolut. 17.* & *part. 9. tract. 6. resolut. 13.* & *part. II. tract. 4. resolut. 4.* Qui addunt sufficere ad non incurrendas censuras etiam Pape reservatas, nec reservatio-

Aaaa

nem

nem illis annexam, ignorantiam vincibilem & culpabilem, dummodo non sit crassa, aut supina. Quare in presenti dubium est, quando quis sciens esse actum sub censura prohibitam, & sic illam incurrens ignoraret, an talis censura, vel casus esset reservatus?

Inadvertentia, & obli-
vio;
cum ig-
norantia
in præ-
sentia
quiparā-
tur.

10. Secundò supponendum est inadvertentiam, seu oblivionem aequalem excommunicationis, alteriusve censurae, vel reservationis illius eodem modo, ac ignorantia, ab illarum incurfione excusare; siquidem obliuio, inadvertentia, & ignorantia invincibilis sicut æquiparantur in ordine ad excusandum à culpa, ita etiam in ordine ad excusandum à pœna, vel reservatione, quæ quasi pœna judicatur, ut probat Sanchez *lib. 4. sum. c. 22. n. 18.* & *lib. 1. c. 16. nu. 8.* Diana *3. part. tract. 5. resol. 41.* & *p. 5. tract. 9. resol. 17.* & *p. 9. resol. 13.* & *p. 11. tract. 4. resol. 4.* Matthæus de Moya *sup. n. 8.* ubi addit: Quod est maximè observandum ad pluriū casuum resolutionem. Tunc conjux incestuosus cum consanguinea uxoris in primo & secundo gradu excusatur ab incurfione pœnæ privationis petendi debitum, non solum ob ignorantiam, sed etiam ob inadvertentiam, aut oblivionem actualem talis pœnæ, ut cum Porrel. & alijs tradit Diana *3. part. tract. 5. resol. 12.* & *p. 4. tract. 2. resol. 36. & 85.* & putat probabile Sanchez *lib. 9. de matrim. disp. 32. n. 50.* Hinc etiam quicumque sibi imponens pœnam sub conditione, si occasionem aliquam efficiat, vel præceptum transgrediatur, si ejus imme-

mor delinquat, ut tradit Sanchez *lib. 4. sum. c. 12. citato.* Quare quæ in resolutione difficultatis dixerimus de excusatione à reservatione ratione ignorantia; idem tenendum est, & eodem modo ratione oblivionis, aut inadvertentia actualis etiam culpabilis, dummodo affectata non sit, aut ex malitia, & negligentia proveniens.

11. Prima ergò sententia duplicem statuit reservationem; aliam pœnalem, in odium peccati impostam, excusare ut reservatio Sixti V. contra male promotos ad Ordines; aliam medicinalem, quæ ad bonam Ecclesie gubernationem inducitur; & primam dicit non incurri ab ignorantibus; bene autem secundam. Prima pars probatur ex probabili multorum sententia asserente, pœnam quamcumque ab ignorante non incurri, quos lato calamo dedimus. *2. tract. 10. de censuris. cap. 7. nu. 54.* & tenet Sanchez *sup. nu. 13.* Suarez, Henriquez, Navarr. Lopez, Vega, & Rodriguez citati, & ex ipso Sanchez, & Portel docet Diana *tract. 5. miscell. resol. 13.* excusare ignorantiam etiam mortaliter culpabilem ab incurfione pœnæ, dummodo non sit ex malitia affectata. Secunda autem pars probatur: quia reservatio medicinalis non est pœna, sed limitatio jurisdictionis ad absolvendum, quod ad bonum Ecclesie regimen conducit: sed per hoc, quod peccator ignoret reservationem, non tribuit confessario jurisdictionem, quam non habebat; ergò nequit à tali casu absolvi, & sic semper reservatus manet. Sic

Sic quoad primam partem tenet Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 32. nu. 18. Antonius à Spiritu sancto in direct. confess. tom. 1. tract. 5. disput. 15. sect. 4. num. 935. Megala, Hipolytus, Possevinus, quos refert, & sequitur Diana part. 11. tract. 4. resolut. 4. Ballæus verb. Ignorantia. num. 17. & videtur tenere Fagandez 2. praecept. Ecclesia, lib. 8. cap. 1. num. 28. & probabilem dicit Lugo de Penitent. disputat. 2. num. 11. & tenet eam Moya disput. 8. quest. 2. num. 5. & omnes Doctores pro secunda sententia adducendi. Et quoad secundam partem omnes citati tenent, & eam communem Doctores vocant.

12. Sed certè fundamentum hujus sententiae quoad secundam partem omnino non convincit; & potest contra illius Authores sic retorqueri: Quia omnis reservatio sive pœnalis tantùm sit, sive etiam medicinalis, verè aufert ab inferioribus facultatem absolvendi; hoc enim reservatio secum affert, quòd ab inferiori facultatem adimat, ut ad Superiorem pro absolutione recurrat; & tamen dicunt, quòd ignorantia talis reservationis eam excludit; non quidem dando confessario jurisdictionem, quam non habebat, sed impediendo ablationem jurisdictionis: quia hoc ipso quòd cum ignorantia reservationis pœnalis peccatum sit commissum, non aufertur à Confessario jurisdictionis, quam habebat; ergò idem dici potest de omni reservatione, etiam medicinali, vel certè non redditur ratio, quare in uno casu id contingat, & non alio. Maxime:

quia stat esse pœnam simul, & medicinam, ut in excommunicatione cernitur. Undè, sicut excommunicatio non incurritur ab ignorante illam, licèt simul incurrat rationem pœnae, & medicinae ad rectam Ecclesiae gubernationem conducentis; sic dici potest de reservatione tam pœnali, quàm medicinali. Nec etiam est verum fundamentum, quo innititur hæc sententia quoad primam partem. Nam, ut diximus de Censura capite 1. numero 193. probabilius est ignorantiam pœnae ab ejus incurfione non excusare: & hoc est speciale in excommunicatione, vel alia censura, ob rationem ibi dictam; & ob idque ibi num. 195. & cap. 7. num. 54. irregularitatem incurri diximus ab eo, qui cum ignorantia illius, delictum, cui annexa est, committeret: quia pœna, quæ contumaciam non exposcit, non requiritur, quòd voluntaria sit; & ob id cognita: quin potius contra voluntatem imponitur frequenter, & in pœnis temporalibus constat; à quibus non excusatur latro, aut homicida, si cum notitia malitiam actus operentur; tametsi pœnas pro illis in lege positas ignorent.

13. Secunda sententia omnem reservationem esse pœnalem dicit; & sic ab omni reservatione ignorantiam saltem inculpabilem excusare, & omnem reservationem esse pœnam docent Paludan, in 4. dist. 34. quest. 2. art. 1. Grassis tom. 1. lib. 5. de adultu, consil. 3. num. 13. Velochius de casibus reservatis, part. 2. quest. 3. num. 203, & qu. 17. nu. 66. Diana 2. p. tract.

AAAA 2 tract.

tract. 14. resolut. 63. & par. 6. tract. 6. resolut. 42. tenet etiam Quintanadueñas in singular. tract. de penit. singular. 11. & tom. 2. tract. 4. singular. 8. Th. Hurtado tom. 2. resolut. moral. tract. 12. c. 1. n. 1123. Huic sententiæ adharemus non ob fundamentū illius, quod quilibet reservatio est pœna, quæ non incurritur ab illam ignorante, quia hanc rationem numero præcedenti refutavimus; sed quia est pœna medicinalis, quod etiam primæ sententiæ Auctores admittunt: sed pœnæ medicinales ab ignorantibus illas minimè incurrunt, quod sic probatur. Quia pœnæ medicinales quàmvis ut pœnæ imponantur in punitionem præteriti delicti, ut medicinales ad præcavendum peccatum in futurum, ut saltem pœnæ timore perterritus à lapsu retrahatur peccator. Ideo enim reservantur peccata, ut homines scientes difficulter absolutionem obtenturos, ab eis committendis cohibeantur: & hic in omnium sententia est finis reservationis. Et ob id graviora peccata sunt, quæ reservantur, ut timore redeundi ad Superiorem pro illorum relaxatione, difficiliter committantur; ad quod notitia reservationis omninò requiritur: quia respectu illius, qui nesciret peccatum esse reservatum, reservatio nullo modo à commissione illius cohiberet, & finis intentus à Superiore in tali reservatione omninò cessaret: ergò sicuti respectu ignorantis cessat finis reservationis, nec ista est medicina retrahens à peccato respectu illius; ita respectu illius cessat reservatio.

14. Quod explicatur duplici exemplo. Primum sumitur ex eo, quod in excommunicatione accidit, quæ simul est pœna, & medicina; & ratio medicinæ non tollit rationem pœnæ; nec ratio pœnæ tollit rationem medicinæ; licet unà cum alia connectatur. Quâ parte pœna est, ordinatur ad puniendum delictum; quâ parte verò est medicina, ad impediendum peccatum, ne in posterum amplius committatur: & cum nihil horum vim habeat respectu illam ignorantis, ab eo non incurritur excommunicatio, nec in ratione pœnæ, nec in ratione medicinæ, ut tenent communiter Doctores. Secundum ex voto pœnali deducitur: si quis enim sibi certam pœnam imponeret pro casu, quo in certum crimen labatur, talis pœna est medicinalis ad retrahendum ipsum à commissione peccati assumpta, ut saltè timore pœnæ ab illo retrahatur peccator; & tamen si oblitus pœnæ delictum committeret, eam non incurreret, quia talis pœna non esset medicinalis respectu illius; & quia finis intentus à veniente in impositione illius, penitus cessaret; cum non posset perterritus, nec à peccato retrahere pœna eū, qui illam penitus ignorat, aut ejus omninò obliviscitur. Similiter ergò philosophandum est in reservatione. Nec ob id sequitur (ut sic tacita objectio solvatur) non manere votum, v. g. castitatis reservatum in eo, qui reservationem ignoraret. Nam est dispar ratio inter reservationem voti, & reservationem peccati: quia illa non imponitur ut pœna, sed propter

Duplici
exemplo
præcedis
doctrina
explicatur.

propter voti, & materiae illius gravitatem, ob quam non erat æquum, quod res tanti ponderis passim relaxaretur; sed quia est magni momenti, solum superiori Principi maneret reservata: neque ut medicina retrahens homines à votendo, sed magis ut plus firmentur in voto, ne de facili à promissione Deo facta, recedant. Unde reservatum maneret votum, v.g. castitatis etiam respectu illius, qui dum votum emisit, ignarus, vel immemor erat illius reservationis; quod secus propter oppositam rationem contingit in casibus reservatis.

§. III.

Qualiter dubium circa reservationem peccati, vel censura excuset à reservatione.

Qui de reservatione dubitant, non incurunt eam.

14. **H**Oc etiam dubiololum sicut & præcedens, pro plena hujus materiae notitia excitamus. Inquiritur ergo, an dubius de peccato, vel de censura reservata incurrat reservationem, & teneatur pro solutione superiorem adire; Bisariam potest dubium contingere, vel dubium facti, ut si certus de reservatione, dubitet an peccatum commiserit, cui est annexa reservatio: vel dubium juris, ut si certus tale commississe peccatum, dubitet an reservatum sit illud delictum? Et in utroque casu dicimus dubium à reservatione liberare. Tum: quia cum reservatio sit odiosa, ut potè potestatem inferioris restringens, restringenda est tantum ad casus cer-

tos, & indubios; sicuti ob eandem rationem diximus tract. de voto, reservationem votorum intelligendam de votis certis, & indubitatis. Tum etiam: quia penitens certis de peccato mortali posside: libertatem suam cum quolibet ordinario Confessario: ergo non potest propter dubium superveniens hac certa possessione privari: quia semper, & in quolibet materia tenet illa regula: *melior est conditio possidentis*, ut diximus tom. 3 tract. 11. cap. 2. n. 109. Sic Sanchez lib. 1. summ. cap. 10. n. 73. Trullench. in praxi sacrament. c. 10. dub. 9. num. 3. Mathæus de Moya in select. qq. tract. 3. disput. 8. quest. 3. num. 3. Lugo Cardin. de penitent. disputat. 20. n. 16. Quintanadvennas tom. 1. tract. 3. singul. 11. & 18. num. 9. Diana 4. part. iv. 3. resolut. 4. Antonius à Spiritu sancto supra sect. 7. num. 943. Bassæus casus reservatus, num. 23. & alij ab istis citati.

15. Qui vero cum dubio supra dicto ab inferiori esset absolutus à peccato reservato superiori, etiam si postea dubium cessaret, vel quia certo sciret se commississe peccatum, de quo ante confessionem dubitabat, vel certus de peccato, certò jam sciret reservatum esse, de quo dubitationem habebat, non teneretur postea coram superiori comparere, ut docet Perez de penitentia, disputat. 48. sect. 4. num. 10. Dicastillo disput. 11. num. 199. Pellizzar. tract. 6. c. 1. n. 91. Antonius à Spiritu sancto sect. 8. num. 46. Lugo num. 20. Leander de penitent. disput. 12. quest. 12. Moya num. 6. Et ratio est: quia penitens dubius de casu refer-

Qui cum dubio de reservatione ab inferiori absolutus, fuit etiam si postea compariat idem peccatum certò esse reservatum non

Aaaa 3

vato

tenetur
superio-
rem adi-
re.

vato fuit per sacerdotem inferiorem directè, & absolute absolutus: quia respectu casus dubij de reservatione non est illi iurisdictio coarctata per reservationem; cum reservatio ut diximus, solum ad casus, & censuras certas extendatur: sed directè absolutus, & absolute à peccato vel censura reservatis ab habente iurisditionem, cogendus non est ad superiorem recurrere: ergo, & c. In quo differt ab eo, qui in casu necessitatis absolvitur ab inferiori, qui postea tenetur coram superiori comparere modo, quo diximus de censuris, *tr. 10. cap. 2. de censur. à num. 66.* quia non fuit absolute à censura, vel peccato absolutus, sed sub conditione, vel ut melius dicamus sub onere, ut data opportunitate coram superiori compareat: vel (quod verius est, ut loco citato diximus) si absolute obtinuit absolutionem, datur Pontificis præceptum in *cap. ea noscitur 13. cap. quamvis 58. de sentent. excommun.* ut sic absolutus teneatur postea coram Pontifice comparere; non pro absolutione, quia verè, & absolute præstita est, sed in partem penitentiae ad specialem summisionem, & obedientiam Ecclesiae præstandam. Quod non datur in casu nostro, in quo penitens nec sub conditione, aut onere præsentandi se, absolutus est: nec datur in iure de tali comparitione præceptum. ¶ Quare sicut qui dubitans, an votum esset reservatum, illius obtinuit dispensationem, non tenetur veritate postea detecta, ad Pontificem pro dispensatione recurrere, ut docet Sanchez *lib. 4.*

summ. c. 44. n. 10. Lugo disp. 20. sect. 2. n. 22. Trullench. in decalog. tom. 1. lib. 2. dub. 33. n. 24. Quia dispensatio, quam obtinuit dum erat dubia reservatio, non fuit conditionalis, nec eius valor à futuro eventu dependens. Similiter, quia in nostro casu absolutio data de casu, sub dubio reservata, non fuit conditionalis, sed absoluta; quia non fuit à futuro eventu dependens, & ab habente iurisditionem directè præstita, etiam veritate detecta non tenebitur penitens coram superiori comparere.

16. Sed est contra hoc difficilis objectio: quia qui haberet peccatum dubium, & ut dubium illud confessus fuisset, iam absolute, & directè est ab eo absolutus ab habente legitimam iurisditionem; non enim absolvitur sub conditione pendenti in futurum; alias maneret absolutio suspensa, usque ad adventum futurum; & sic minime peccatum sublatur, quod est absurdissimum. Si quando enim absolutio impenditur sub conditione, ut si quis solum peccatum dubium fateretur, est sub conditione de præterito, quæ non suspendit absolutionem, ut diximus *tract. 9. de matrim. cap. 7. num. 1.* & nihilominus, si postea sciat peccatum à se commissum verè fuisse, iterum teneri confiteri ut certum, quod antea confessus fuerat ut dubium, ut tenet communis sententia. Ergo similiter, qui dubius de reservatione peccati illud confessus fuerit inferiori Sacerdoti, detecta postea veritate, tenebitur coram superiori comparere, ut ab eo omnino liberetur.

17. Ad

Aliqui
fentiunt,
cum
quis sub
dubio est
confes-
sus pec-
catum,
non ten-
neri, re-
cedente
dubio,
illud
amplius
confiteri

17. Ad hanc objectionem facili-
ter posset responderi secundum illo-
rum opinionem, qui asserunt peccata
sub dubio confessa, ablato dubio, non
teneri iterum illa pœnitens confiteri.
Et probant primo: quia de illo peccato
dubio jam fuit directè absolutus:
sed qui directè absolutus est à peccato,
non tenetur illud iterum subijcere
clavibus: ergo, &c. ¶ Secundo: qui
in confessione se accusavit, dicens de-
cies pejeravi plus minusve, etiã si
certo postea comperiat duodecies
pejerasse, non tenetur duo iterum
perjuria confiteri, ut communis do-
cet opinio; sed hæc duo supra decem
solum sub dubio est confessus: ergo
qui sub dubio est confessus, cessante
dubio, illud iterum confiteri non
tenebitur. ¶ Tertio: qui dubitans, an
peccatum sit mortale, vel veniale il-
lud integrè confitetur, non tenetur
iterum illud clavibus subijcere, et-
iam certo mortale fuisse cognoscat,
ut ferè omnes Doctores tenent: ergo
similiter in nostro casu. Sic Leander
de pœnitent. disputatione quinta, quæstio-
ne 27. Martinus de sancto Joseph. in
monitis Confessor. tomo primo, libro pri-
mo, tractatu octavo, num. 9. Marcus Vi-
dal. in arca Theolog. moral. tomo 1. de
pœnitent. in quæst. à num. 33. Noster
Antonius à Spiritu sancto in director.
Confess. tom. 1. tract. 5. disputat. 5. sect.
3. num. 96. Tancredo in qq. moral. disp.
6. de pœnitent. quæst. 2. folio 102. Delga-
dillo tom. de pœnitent. cap. 14. dub. 10.
Ferraninus in disput. practic. quæst. 78.
Caramuel in Theol. mor. lib. 3. disp. 4. n.

1539. & in Theol. fundam. fol. mibi 699.
Sebastianus Sacchus in suscit. flor. l. 1.
tract. 4. cap. 3. n. 35. & probabilem di-
cant Thomas Tambur. in method. ex-
peditio. Confess. lib. 2. cap. 1. §. 4. nu. 24.
Verticelli in qq. moral. tom. 1. tract. 5.
quæst. 6. num. 22. Pellizzar. tom. 1. tract.
5. cap. 3. sect. 1. num. 56. & videtur hoc
asserere Lugo Cardinalis disput. 16.
sect. 2. num. 92. ubi plura pro hac sen-
tentia congerit, & probabilem il-
lam judicasse R. P. Nicolavm Ri-
chardum S. Palatij Magistrum, do-
cet; quamvis addit: *Se nolle in hoc pun-
cto aliquid diffinire, sed securiorem par-
tem consulere.*

18. Cæterum ob hæc non est re-
cedendum à communi sententia,
quam tom. 1. tract. 6. de pœnitent. cap.
8. num. 47. sequuti sumus, quam præ-
ter ibi citatos tenent Thomas Hurta-
do tomo secundo, tractatu 22. capite
primo, dub. 9. n. 2097 Gaspar Hurtado
disputatione 9. de pœnitent. diff. ult. 7. §.
observandum. Moya supra tractatu 3.
disputatione prima, quæstione sexta, nu-
undecimo, Torres de pœnitent. quæstione
9. articulo 2. disputatione 26. dub. 6. Il-
lustrissim. Magist. Fr. Petrus à Tapia
in caten. moral. lib. 4. quæst. 15. art. 9. Ra-
phaëi de Averla de pœnitent. quæst. 10.
sect. 2. §. quod si. Quiedo 1. 2. tractatu
quinto, controvers. 4. part. 7. num. 58. &
alij communiter. Et probatur: quia
peccatum explicandum est in confes-
sione prout est in conscientia pœni-
tentis: sed peccatum, quod jam ut du-
bium erat confessum, nunc est in
conscientia pœnitentis ut certum: er-
go ut tale iterum est confiten-
dum.

Pecca-
tum ut
dubium
confes-
sum, ut
certum
confi-
tendum
est; si de
illo pœ-
nitens
certifi-
cetur.

dum. Nec inde est inferendum, quod si ut certum fuisset peccatum, si postea de illo dubitaret, iterum teneretur illud ut dubium confiteri: quia iterum confiteri ut dubium solum serviret ad se excusandum: & quia negatio materiae certae non est materia confessionis; cum potius minuat, quam adaugeat gravitatem. ¶ Secundo, quia licet hic directè absolutus esset, est conditionatè, non absolutè: ergo adveniente noticia certa, tenebitur iterum confiteri, ut directè nunc absolvatur à peccatis absolutè; quemadmodum non sufficit poenitentem esse indirectè absolutum; sed teneretur iterum confiteri, qui indirectè est absolutus, ut directè iterum absolvatur, ut omnes docent: Ergo similiter, qui directè, sed conditionatè est absolutus, iterum debet confiteri, ut directè, & absolutè absolvatur: quia non facilis disparitas reddi potest, quare indirectè absolutus, debeat directè absolvi; & non debeat absolutè absolvi; qui solum erat absolutus conditionatè. ¶ Confirmatur: quia ad peccatum commissum per se sequitur obligatio confessionis, à qua subortum dubium partim excusat, ut solum in dubio confiteatur, & obvineatur illius conditionata absolutio, sicut oblivio in totum excusat, ut indirecta absolutio obvineatur: ergo sicut cessante oblivione rediret per se integra obligatio confitendi ad obtinendam absolutionem directam; ita cessante dubio, rediret integra obligatio confitendi ut certum peccatum, ad obtinendam absolutionem absolutam.

19. Melius ergo ad objectionem numero decimo sexto, positam, responderetur, reddendo inter reservationem, & peccatum confitendum disparitatem, quam poni Thomas Sanchez in *Deal. g. libro primo, capite decimo, numero 7. 4.* Quod reservatio peccatori non est odiosa, eo, quod est restricta a jurisdictionis Confessoris ordinarij: & ob id extendi non debet ad casus dubios; sed solum restringi ad certos, & determinatos, ut de reservatione votorum, in ejus tractatu diximus. At præceptum confessionis apud omnes est favorabile, ut potè ad salutem animarum ordinatum: & sic minimè restringi, sed potius debet ampliari. Quare sicut ob hanc rationem extenditur ad peccata dubia, quae quilibet confiteri teneretur, ut diximus tractatu de poenitent. 8. numero trigesimo quinto, & nunc suppono, licet probabile sit contrarium; ita ad confitenda ut certa peccata, quae sub dubio confessà erant, ut probavimus: E contra sicut non est obligatio observandi reservationem, qui de illa dubitat, ut ex communi sententia diximus num. 14. ita non teneretur iterum ad reservationem redire, & coram Superiori comparere, qui in dubio de illa fuit jam absolutè ab inferiori absolutus.

20. Restat respondere ad argumenta n. 17. adducta. Ad primum constat ex dictis; quod sicut peccatum, de quo est aliquis indirectè absolutus propter oblivionem iterum debet subijci clavibus, ut directè de illo absolvatur, recedente oblivione, quia sic communiter intelligitur ab

Disparitas inter reservationem & peccatum dubium confitendum.

Solutio prima argumenti contrarium.

Ec-

Ecclesia præceptum confessionis fuisse à Christo Domino impositum: sic peccatum de quo conditionatè est quis absolutus propter dubium, debet recedente dubio, subjici clavibus, ut de illo absolutè absolvatur; quia sic communiter fuit à Doctoribus intellectum præceptum Christi Domini de confessione. Sicuti in eo, qui se accusavit de aliquo peccato dicens: confiteor malam cogitationem, si fortè illam habui: quod aliqui non dubitantes, sed ad majorem securitatem, impertinenter quidem faciunt; si certo postea cognoscat se illam habuisse, tenetur postea absolutè illam cogitationem confiteri, ut absolutè ab illa absolvatur, ut ferè omnes dicunt; ita qui dubitans de peccato confitetur: quia sub conditione, si fortè illud peccatum commisit, confessus est, veritate detecta, iterum ad confessionem rénebitur, ut absolutè absolvatur.

Secundum argumentum contrarium dissolvitur.

21. Ad secundum responderetur cum doctissimo M. Petro à Tapia loco *suprà citato*, dubium posse esse vel circa peccatum in particulari quoad substantiam, quia confitens nequit determinatè judicare, an omiserit illud, vel non; & de hoc dicimus, quod cessante dubio debet de illo confiteri. Vel potest esse circa numerum peccatorum in communi, eo quod nequeat ad certum numerum commissa peccata reducere: quod optimè contingere potest absque dubio occurrente circa substantiam alicujus peccati in particulari. Quod accidit, quando tot peccata confitetur plus, minusve expressè dicendo, vel subin-

telligendo hoc ipsum tacitè. & in hoc casu, fatemur non teneri postea confiteri illud, quod sub hoc dubio propalavit, etiam dubio ipso recedente: quia obligatio explicandi numerum suam latitudinem habet; siquidem juxta communem Theologorum sententiam, solum est ad explicandum numerum non mathematicè, sed moraliter determinatum: quod fit per illa verba: *plus minusve*; ita Confessarius multitudinem peccatorum verosimiliter, & moraliter percipiat, & statum ipsius pœnitentis.

22. Ad tertium dicimus, quod scire an peccatum sit mortale, an veniale non est ex conditionibus se tenentibus ex parte pœnitentis, quia ad ipsum solum spectat rem quoad substantiam, & numerum prout à parte rei facta est, manifestare. Judicium vero de gravitate peccati, an sit mortale, an veniale, hoc ad Confessarium pertinet, qui judex est, & qui sententiam proferre debet. Unde sicut putans se solum veniale confiteri absque dubio circa mortalitatem, satisfacit suæ obligationi, si clarè, distinctè quoad substantiam, & numerum rem prout contigit, patefecit; nec tenetur postea veritate comperita, iterum peccatum illud clavibus subjicere: quia jam directè, & absolutè ab eo absolutus est à Confessario. Ita qui peccatum sub dubio, an mortale, an veniale fuerit, confessus est; quia jam quantum ad ipsum attinet, fecit, rem certam secundum substantiam, & numerum deponens; licet dubius de gravitate, directè, & abso-

ultimo argumento satisficit

B b b

abso-

absolutè absolvitur ab eo, iudicium rei Confessario remittens, ad quem spectat cognoscere gravitatem, sicut & de illa iudicare: & non tenetur, re sine dubio comperit, iterum tale peccatum clavibus subijcere, ut tenet communis sententia.

Ad 23. Eisi fortè roges ad quantum illa verba se extendant, plus minusve, ut postea non teneatur aliquis confiteri determinatè, quod implicitè in illis confessus est? Respondit Vivaldus in *candelabro aureo, de confess. tract. 7. §. sed dixi folio 100.* eum, qui confessus fuit centies plus minusve jurasse, non teneri iterum confiteri, licet postea comperiat fuisse 200. Quod probabile putat Angelus Mar. Verrecelli *tom. 1. qq. moral. tract. 5. quest. 6. num. 23.* & ipse *tract. 1. quest. 8.* dicit illa verba, plus minusve addit quoad confessionem medietatem supra summam expressam, taliter, quod si confessus est centum juramenta plus minusve, iterum non confiteri teneatur, licet postea certo sciat fuisse 150. Sed utraq; hæc doctrina nimis laxa videtur: quia illa particula, secundum communem sensum, parvum excessum denotat: & assignatus, est certè magnus. Probabile autem est, quod docet Diana cum Filliucio, & Navarro 3. *part. tract. 4. resolut. 94.* & *part. 4. tract. 4. resolut. 204.* Quod si quis se accusaret decies, plus minusve pejerare, si postea recorderetur de aliis tribus vicibus, non teneretur illas confiteri: & si centum plus minusve confiteretur, si postea recorderetur esse centum, & decem: non teneretur illa confiteri.

Sed verius est, hoc arbitrio prudentium relinquendum, juxta summam peccatorum, cui illa clausula plus minusve superadditur. Addit M. Jajada *tom. 1. lib. 2. tract. 3. controvers. 10.* (Si postea confessione finita recorderetur illorum peccatorum, quæ confessus est, majorem esse numerum, non teneri iterum confiteri: quia confessio cum sufficiente examine facta, moraliter loquendo comprehenditur, & claudit totum peccatorum numerum: & illa particula à penitente adducta æquivaleret omnibus alijs, & per illam confessarius satis devenit in cogitationem status penitentis.)

§. IV.

De facultate Prælatorum ad dispensandum in irregularitatibus remissive.

24. **P**OSSE Prælatos regulares cum suis subditis dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus dispensare possunt Episcopi respectu suorum Diœcesanorum, Bulla Pii V. & Gregorij XIII. diximus *tract. 10. de censuris, cap. 7. num. 63.* Imò ibidem pluribus citatis diximus posse confessarios regulares cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus possunt Episcopi cum suis subditis ex Bulla Sixti IV. & à Julio II. confirmata. Irregularitates vero, à quibus possunt Episcopi subditos suos liberate assignantur in Concilio Tridentino *sess. 24.*

sess. 24. capite sexto, de reformatione, ubi Episcopis Dioccesim habitantibus conceditur, ut cum suis subditis dispensare possint in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientes; & quæ ad forum contentiosum non sunt deductæ, excepta irregularitate ex homicidio voluntario causata. Circa quam dispositionem Concilij videnda sunt, quæ latè diximus eodem tract. capite 2. punct.

5. An verò virtute Bullæ Cruciatæ possit dispensatio impendi in omnibus irregularitatibus, etiam ex homicidio voluntario causatis, vide à nobis dicta dicto tract. cap. 7. à num. 64. Ubi duplicem sententiam reulimus: & licet negativæ parti ut probabiliori adhæsimus; affirmativam pluribus citatis Authoribus, & rationibus adductis, probabilem judicamus.

25. Insuper possunt Prælati omnes irregularitates suorum subditorum tollere, sive ex delicto, sive ex defectu proveniant, etiam irregularitatem bigamiæ, aut homicidij voluntarij, dummodo notorium non sit, ex privilegio Martini V. tract. 10. de censur. cap. 7. num. 59. statuimus: ubi etiam diximus ex privileg. Pauli III. & Sixti IV. posse Prælatos prima die Lunæ Quadragesimæ cum suis subditis dispensare in omnibus irregularitatibus, etiam publicis, & notorijs, etiam quæ ex bigamia, & homicidio voluntario proveniunt. Imò ex concessione Pij V. num. 129. diximus loco citato capite 8. num. 17. posse Prælatos regulares toties, quoties suos subditos liberare ab omni irre-

gularitate ex delicto, etiam ex homicidio voluntario, & publico; dummodo tale homicidium factum non fuerit post ingressum religionis, & semper sint in illa permansuri, donec vixerint, ut in eadem Bulla expressè declaratur. Videatur Noster Lezana *tom. primo, parte prima, cap. 18. nu. 44.*

26. Descendamus in particulari ad singulas irregularitates, ut hoc clarius innotescat. Et loquendo prius de illis, quæ ex delicto proveniunt, omnium gravissima, & difficilior dispensatu est illa, quæ provenit ex homicidio voluntario; quia in tribus privilegijs adductis datur sua limitatio. In primo in quo conceditur facultas ad dispensandum in irregularitate illius, etiamsi homicidium sit ante vel post ingressum religionis commissum, & hoc in quolibet anni tempore, ut pluribus citatis diximus tract. 10. cap. 8. num. 17. sed additur limitatio, dummodo non fuerit *notorium delictum*. In secundo limitatur facultas ad primum diem Lunæ Quadragesimæ: & in tertio ad irregularitatem ex homicidio ante ingressum religionis patratum. Videndum nobis est, quid in primo per notorium delictum intelligatur? Circa quod recolenda sunt, quæ diximus tract. 10. cap. 3. n. 17. Quod notorium est, quod nitiur scientiæ majoris partis communitatis; quia nimirum coram illis fuit perpetratum: Nam si ad illius notitiam alio modo perveniat, dicetur famosum, vel manifestum, non vero notorium. Igitur in his, & similibus privilegijs accipitur pro

Qualiter irregularitatem ex delicto homicidii possint tollere regulares

eo quod est publicum, vel per evidentiam facti, vel per sententiam iustam iudicis, vel per confessionem rei in iudicio, vel per publicam famam omni tergiversatione carentem: & non sufficit, quod testibus possit probari, nisi dictas condiciones habeat. Neque quod delictum deductum sit ad forum contentiosum tollit esse occultum, si iudex absolvit reum per sententiam diffinitivam: Imo etiam si reus fuerit damnatus, & convictus, si iudicium jam finitum est, & reus punitus, adhuc ejus delictum manet inter terminos occulti, & occultum accipitur in presenti. Sanchez *lib. 2. summ. cap. 11. num. 21.* Avila, Henriquez, Reginald. quos refert Bonacina *disputatione septima, de censuris, questione quinta, punct. 1. numero primo.* Imò etiam si delictum fuerit publicum in uno loco, si in loco, in quo petitur dispensatio fuerit occultum, nec detur proxima spes, quod in illo publicetur, adhuc dicitur occultum, prout opponitur publico, & notorio. Vidal. *de casibus reservatis, inquisit. 1. num. 105.* Vincentius Candidus *tom. 1. disquisit. 22. art. 49. dub. 9.*

De alijs irregularitatibus, in quibus possunt dispensare Prælati.

27. Possunt etiam Prælati regulares absolvere suos subditos in irregularitate orta vel ex homicidio casuali, vel in defensionem contra injustum invasorem, cum excessu in moderamine inculpatæ tutelæ, & hoc toties quoties, etiam si delictum sit publicum, aut notorium, ut probavimus loco citato, *cap. 8. num. 43. & 58.* Et eodem modo possunt cum religiosi

dispensare in irregularitate orta ex mutilatione voluntaria, cum solum sit homicidium voluntarium exceptum, modo explicato in supradictis privilegijs, ut *ibidem num. 28.* diximus: Etiam possunt dispensare in irregularitate orta ex infamia sive ante ingressum religionis, sive post illum sit contracta, sive sit facti, sive juris, quacumque illa sit, nulla excepta, ex privilegio Pij IV. concessio Clericis ministrantibus ibi *num. 75.* & etiam in irregularitate contracta ob violationem censurarum: quia videlicet excommunicatus, suspensus, aut interdictus, vel in loco interdicto celebravit, aut actum proprium ordinis sacri solemniter exercuit, potest Prælati toties quoties dispensare, etiam si publica sit, ex privilegijs Sixti IV. Gregorij XI. & Pauli III. ut diximus *eadem c. 8. n. 72.*

28. Etiam in irregularitatibus provenientibus ex defectu possunt Prælati cum suis subditis dispensare. Et in primis cum corpore vitiatum possunt, ut si defit pes, vel oculus, etiam sinister, qui est Canonis, ut diximus *tract. 10. cap. 9. num. 75.* & ex privilegio Sixti IV. probat Bordon. *resolut. 11. num. 10.* & ex alijs concedentibus facultatem dispensandi in omnibus excepto homicidio voluntario, & bigamia tenet Diana *4. part. tractatu 2. resolut. 73.* Lezana *tom. 5. in mari magno Minorum, num. 144.* Pelizzar. *tract. 9. cap. 3. sect. 4. num. 133.* Ex vi professionis religionis tollitur irregularitas ex defectu natalium quoad susceptionem Ordinum,

De irregularitatibus et defectibus in quibus possunt dispensare Prælati.

num, ut diximus *cap. illo 9. num. 55.*
 & etiam tolli quoad dignitates, itaut
 ad illas eligi possint, probabile esse
 diximus *num. 56.* sed posse Prælatos
 quoscumque sive Generales, Pro-
 vinciales, vel etiam Priores cum quo-
 cumque illegitimo ad prælaturas, &
 quascumque alias dignitates irregu-
 laritatem tollere late diximus *ibi nu.*
57. & modò tenent Bordonus *resol. 11.*
num. 48. Lezana *tom. 1. cap. 18. nu.*
60. Candidus *disquisit. 24. art. 61. dub.*
23. Pellizzari *num. 131.* Peyrinus
tom. 1. privileg. Minimor. ad constitut.
2. Julij 11. §. 29. à num. 25. tract. 12.
 de *dub. regul. resolut. 102.* ¶ Possunt
 etiam Prælati cum suis subditis dis-
 pensare cum omnibus bigamis, biga-
 mia vera interpretativa, & simili-
 tudinaria, ut probavimus *loco citato.*
cap. 9. num. 42. & præter ibi citatos
 tenet Bordonus *resolut. 11. num. 31.*
 Bauny *tom. 2. tract. 11. quest. 58. litte-*
ra B. ¶ Possunt etiam dispensare in om-
 ni irregularitate sive publica fuerit,
 sive secreta, proveniente ex defectu
 lenitatis ratione homicidii, aut mul-
 tationis exercitæ, vel in ordine judi-
 ciario, à iudicibus, & ministris, vel in
 bello iusto, ut diximus *eodem cap. 9.*
num. 24. propter illa privilegia, quib-
 us ipsis conceditur facultas dispen-
 sandi in omni irregularitate, excipien-
 do solum eam, quæ provenit ex biga-
 mia, & homicidio voluntario (ad has
 enim alia dantur diversa privilegia,
 citatis locis adducta) homicidium
 verò, quod fit vel à iudice servato or-
 dine juris, vel à milite in bello iusto,
 non dicitur homicidium voluntarium,
 quod est contra quintum De-

calogi præceptum: quia hoc solum di-
 citur homicidium injustè patratum.
 Sic præter ibi citatos Pellizzari *suprà*
num. 143. Lezana *tom. 5. in mari ma-*
gno Prædicator. num. 128. & *tom. 1.*
part. 2. cap. 18. nu. 43. Vidal. in *can-*
delabro aureo, 2. part. titul. de irregu-
laritate, §. de dispens. quoad fratres.
 Candidus *tom. 1. disquisit. 24. artic. 61.*
dub. 19.

29. Possè etiam regulares Præ- De aliis
 latorum dispensare cum suis subditis in irregulari-
 tate proveniente ob abortitibus,
 tum scilicet animati, etiam si publica & pœ-
 fuerit, & in pœnis excommunicatio- nis, in
 nis, privationis officii, beneficii, & quibus
 dignitatum, quæ obtinent, & inhabi possunt
 litatis ad imposterum obtinenda, im dispensa-
 positus à Sixto V. & Gregorio XIV. re Præ-
 tenet Bordonus *resolut. 13. num. 19.* lati.
 Bauny *tom. 2. tract. 11. quest. 58. litte-*
ra C. quos refert, & sequitur N. An-
 tonius à Spiritu sancto *tract. 2. in di-*
rect. regul. disp. 1. sect. 2. num. 77. Sed
 hæc intelligenda sunt cum limitatio-
 nibus à nobis adductis *ib. 3. tract. 13.*
cap. 2. punct. 4. §. 3. à num. 72. nimi-
 rum quòd in dicta irregularitate pos-
 sunt Prælati dispensare eo modo, quo
 possunt in irregularitate ob homici-
 dium voluntarium: quia talis abortus
 scilicet animati procuratio verè ho-
 micidium voluntarium est. ¶ Deni-
 que possunt Prælati cum suis subditis
 dispensare in omnibus pœnis, inhabi-
 litatibus contractis ob quæcumque
 delicta, ut privationis ab officio, be-
 neficio, dignitate, inhabilitatis ad il-
 la, vocis, & loci, &c. postquam jam
 pœnæ istæ sunt contractæ, nisi alias
 sint reservatæ Pontifici. Candidus

tom. 2. quest. 24. art. 61. dub. 10. Imò etiam si sint Pontifici reservatæ, adhuc possunt ex privilegijs Sixti IV. Pii V. & Gregorii XIV. docent Suarez tom. 4. de religion. tract. 8. cap. 12. num. 9. Sanchez lib. 6. summ. cap. 15. num. 78. Pellizzar. tract. 9. cap. 3. sect. 4. num. 147. Antonius à Spiritu sancto supr. n. 95. Lezana cap. 18. citato. n. 33. & 35.

§. V.

Qualiter Prælati cum suis subditis in legibus, & præceptis Ecclesiasticis valeant dispensare remissivè?

Plura circa hoc alibi tracta, & declarata recensentur.

30. **N**on loquimur in præsentem facultate Prælatorum ad irritanda vota subditorum, vel ad dispensandum in eis: nam de hoc latè à nobis disseritur hoc volumine tractatu de Voto. cap. 3. & circa irritationem ibidem; & circa dispensationem in eodem loco, & alia ibi circa istam materiam declarantur: sed de facultate in legibus, aut præceptis dispensandi; & quæ privilegia circa officium divinum habeant Regulares, latè diximus supr. tract. 16. de Hori Canonici. cap. 3. punct. 7. per totum: specialiter autem à num. 55. diximus qualiter Prælati possint cum infirmis, aut multum occupatis dispensare in recitatione officii Canonici. Et quid possint circa alienationem bonorum mobilium, & immobilium, diximus tract. 15. & plura alia, quæ ab aliquibus hinc examinantur, quia alibi suis locis à nobis jam acta sunt, prætermittimus.

31. Sed circa præcepta, & leges Ecclesiasticas statuendum est posse Prælatos cum suis subditis in omnibus legibus, & præceptis Pontificiis dispensare, in quibus possunt Episcopi respectu suorum subditorum: habent enim jurisdictionem quasi Episcopalem in ipsos, ut supr. n. 1. diximus. Quia ex quo exempti sunt Religiosi à jurisdictione Episcoporum, Prælati cum omni jurisdictione loco ipsorum succedunt. Et habetur in Clement. Ne Romani, de electionibus, & Bulla Pii V. Romani Pontifici, & tenent communiter Doctores. Undè in omnibus casibus, & legibus, in quibus diximus tom. 3. tract. 11. de legibus, cap. 5. punct. 4. num. 15. posse Episcopum, vel inferiorem Prælatum dispensare in lege superioris: possunt Prælati in legibus, aut præceptis superiorum, etiam Pontificis dispensare. Ut ibi num. 36. annotavimus: & sic possunt cum suis subditis, etiam novitiis, tertiariis, commensalibus super jejunia, esum carniùm, lacticiuorum, &c. dispensare, ut tenet Pasqualig. de jejunio. decis. 388. num. 3. Fragol. 2. part. lib. 1. d. sp. 24. §. 7. n. 15. Bordon. resol. 18. num. 7.

32. Supposito dicto principio, quòd in omnibus casibus, in quibus potest inferior in lege superioris dispensare, possunt Prælati regulares in legibus, & præceptis Pontificis, & aliorum superiorum dispensationem impendere, videndum est, qui sint illi casus. Primò, quando lex permittit dispensare, non designans dispensatorem, ut loco citato, num. 37. diximus;

Possunt Prælati in omnibus legibus dispensare, in quibus possunt Episcopi.

mus : quia quando in lege ponitur posse fieri dispensationem , non intelligitur de Superiori ferente legem : nam id frustra faceret , cum hoc semper talis Superior ex jure ordinario habeat : Et sic censendum est tunc committere dispensationem inferiori. Sic præter ibi citatos Martinez à Prado tom. 1. cap. 4. quæst. 3. num. 14. Barbosa 2. part. Pastoral. allegat. 33. num. 22. Quare cum in nostris constitutionibus dispensator illarum assignetur , quod solum sit diffinitivum generale , 3. part. cap. 8. num. 14. à quo raro , & maturè dispensatio fieri debet , & concurrentibus ex quinque suffragiis , quatuor ; vel sex , ex septem ; nullus inferior Prælatus poterit in legibus nostris dispensare , & in his , quæ pertinent ad Regulam , neque ipsum Capitulum generale , ut habetur 3. p. c. 2. n. 16. poterit dispensare , quod merito statutum est. Quia cum dispensatio sit vulnus legis , seu , ut loquitur Augustinus relatus in cap. Ipsa pietas , 23. q. 4. Vulnus contra integritatem severitatis ; ut leges integrè , perfectè , & cum omni severitate observentur , debet magna cum circumspectione illarum dispensatio imperitari. Tot enim vulnera possunt multiplicari , ut penitus moriantur , & relaxentur ; uti in multis Congregationibus non sine dolore vidimus : ubi ob facilitatem in dispensationibus enlargiendis , vix sanctissimæ leges subsistunt , vel certè adeò infirmæ , & vulneratæ , ut nullum robur , nullamque integritatem severitatis obtineant. Cum hoc tamen stat , ut non

obstantibus dictis decretis , possint Prælati nostri inferiores ex urgenti causa dispensare in rebus frequenter occurrentibus , ut in jejuniis , abstinentia carniū , &c. dummodo non sit ad multum tempus , nec in rebus gravioribus , quorum non est usus in Religione , ut eorum ab inferioribus dispensatio concedatur.

33. An verò in omni eventū , in quo lex Superioris expressè non reservet sibi dispensationem , possit inferior in tali lege dispensare , aliqui id probabiliter affirmant , quos loco cit. de legib. n. 41. dedimus. Sed oppositum ut probabilius ibi n. 43. sequuti sumus , nisi inferiori expressè , vel tacitè , vel interpretativè talis dispensatio committatur : nam hoc ipso quod eis in jure non concedatur , prohibetur , cap. Cum inferior , de majoris. & obed. Clement. Ne Roman. de election. Si tamen casus sit dubius , quia nimirum dubitatur , an indigeat subditus dispensatione , vel an detur sufficiens causa pro illa , poterit Prælatus eam sine scrupulo impendere , ut ibi n. 45. & 46. diximus. Et sic in dubio , an indigeat subditus dispensatione ad non recitandum officium divinum , ad non jejunandum in diebus præceptis , ad non abstinendum à carnibus , aut lacticiis ; potest Prælatus dispensare , & subditus intà conscientiam omni deposito dubio agere contra præceptum : & idem est si dubium circa sufficientiam causæ ad dispensationem suboritur : quia eorum hoc judicio Prælati committitur ; imò sufficere pro causa , quod subditus dubi-

Non ex eo, quod lex dispensationem Superiori non reservet, eam concedit inferiori.

ter,

ter an indigeat vel non dispensatione? ibidem *num. 46.* diximus.

In quibus legibus Pontificis possunt Praelati dispensare.

34. Possunt etiam dispensare in legibus etiam pontificiis, quae non sint pro tota Ecclesia, sed pro aliqua provincia, civitate, aut communitate. quia hoc ipso quod pro illis tantum ferantur, censentur ad modum legis municipalis, in qua Superior illius provinciae, civitatis, aut communitatis potest dispensare, ut *loco citato* diximus *num. 39.* & praeter ibi citatos tenent *Valentia 2. 2. disput. 7. quaestione 5. punct. 9.* *Setra 1. 2. quaest. 97. art. 4. in fine 1. conclus.* *Azor tom. 1. lib. 5. cap. 15. quaest. 7.* ¶ Etiam in his legibus dispensare possunt, in quibus ex consuetudine habent facultatem; vel quando non est facilis recursus ad Superiorem, & instat casus, ut ibi *num. 4.* diximus. ¶ Possunt etiam dispensare in legibus non magni momenti, ut censentur illae, quae vel non obligant ad culpam, vel solum obligant ad venialem, ut diximus *loco cit. c. 5. n. 38.* & praeter ibi citatos tenent *Sot. loco statim adducendo art. 3. §. At verò.* *Cajetanus 1. 2. qu. 97. art. 4.* ubi ait: quod leve quoad hoc iudicatur, quodcumque ceteris paribus, non praecepto proprie dicto, sed simplici statuto positum est. Et licet obligent ad mortale, possunt dispensare in legibus de rebus frequenter contingentibus, ut in jejuniis, observantia festorum, recitatione officii divini, abstinentia à carnibus, &c. ut ibi *num. 38.* diximus, & praeter ibi citatos tenet *Martinez à Prado loco cit. n. 24.* *Cajet. loco cit. art. 4. Sotus lib. 1. q. 7. a. 3.* qui bene hoc limitat, ut intelligatur

pro casibus particularibus, & ad breve tempus, non ad longum, & per totam vitam.

35. Hinc inferitur posse Praelatos regulares dispensare ex justa causa in Regula, & constitutione sui Ordinis, in casibus levibus sibi morali non obligantibus, & in his, quae frequenter accidunt, etiam si moraliter obligent; quia pro rebus levibus, vel frequententer occurrentibus datum & in tolerabile esse ad Superiorem recurrere, & per tot tempus illorum beneplacitum expectare; & quia in similibus casibus praesumitur licentia interpretativa, sive à jure, sive à Superioribus, uti ex consuetudine, quae est optima legum interpretis, passim observatur, & docent *Sotus, Prado, Cajetan. locis cit.* *Tamburin. quem refert & sequitur Lezana in Consilijs, consil. 6. n. 4.* & in *Summ. tom. 1. c. 8. n. 23.* *Pelizar. supr. n. 18.* ¶ Ceterum in nostra Religione aliquarum legum etiam frequenter occurrentium nequeunt Praelati inferiores dispensationem impendere, etiam si ad levem, imò nec ullam culpam obligent; quia infertur Ordinis consuetudo. Et praecipue id contingit in omnibus legibus ad clausuram spectantibus; quae licet frequenter occurrant, nunquam vidimus, vel audivimus, praeterquam à Dissinitorio Generali in illis dispensari. Unde quod è domo alius praeter procuratorem, vel alter loco illius non exeat; quod eodem tempore ad praedicandum extra oppidum duo praedicatores non abeant; quod ad eleemosynas postulandas semper associati incedant; quod per totam

Quadra-

Qualiter in regula, & legibus propriis possunt Praelati dispensare.

Quadragesimam, vel majorem illius partem unus prædicator, etiam pro munere prædicationis extra monasterium non existat, & alia hujusmodi; etsi ad nullam culpam obligantia, etsi frequentissimè occurrentia, ex consuetudine inviolabiliter observata habetur, quòd nullus, nec R. P. N. Generalis possit in eis dispensare, etiam ad parvum tempus, vel pro casu aliquo particulari; sed hoc duntaxat ad Diffinitorium Generale spectat. In aliis verò frequentibus, & levibus dispensare poterunt nostri etiam immediati Prælati, in quibus mos est apud nos, ut dispensationem impendant; etiamsi illarum dispensatio eis specificè non committatur.

Causæ
sufficien-
tes ad li-
citam, &
validam
dispensa-
tionem
legum.

36. Causas autem ad dispensandum super hujusmodi observantiis in casibus levibus, & frequentibus, & propriis, si ve sint regulæ, si ve constitutionum, rectè assignat N. Antonius à Spiritu sancto in *Director. Regul. tract. 2. disp. 1. sect. 2. n. 121.* in his verbis. [Prima: tempus; quando videlicet propter solemnitatem alicujus festi oporteat regulæ rigorem mitigare. Secunda: utilitas maximè spiritualis, ut si contingat, quòd si cum aliquo Religioso rigidius juxta regulam, & constitutiones procedatur, timeretur desperatio, vel aliquod magnum peccatum ipsius: tunc enim cum illo mitius est agendum. Tertia: qualitas personæ; sic enim cum Religioso gravi, & benè merito de Religione, dispensare potest in aliquibus punctis, v. g. de cœna in refectorio, & cum occupatur in studiis, de assistentia ad Chorum. Quarta: necessitas

ipsa; sicut enim caret lege, ita petit quando adest, ut dispensetur in jeuniis, & abstinentiis, & similibus. Quinta: pietas; sic enim dispensari potest cum Religioso, ut inutilitatem propriorum paren, ù aliqua efficiat, quæ aliàs secundum regulam, & constitutiones fieri non deberent. Sexta: evitatio scandali; propter quod Prælati prudenter alicui Religioso pecnam parci ipsi debitam, ne scilicet in civitate scandalum oriatur. Septima: alicujus extranei vitæ offensæ, qui cum sit magnæ autoritatis, offenderetur, si rigor Religionis in aliquibus casibus observaretur. Quæ omnia cum Arzilla, Rosella, Miranda, Salazar, Peyrito, docet Lezana in *Consil. consil. 6. n. 10. & seqq.*

37. Rogabis modò primo, an Prælati regulares ex justa causa dispensare possent, ut Religiosi subditi in diebus festivis laborent? Respondetur affirmativè: quia, ut diximus, possunt respectu subditorum, quod respectu tuorum possunt Episcopi, de quibus posse dispensare in hoc præcepto vacationis à servilibus in die festo, diximus *tract. 11. de legib. c. 5. nu. 38.* Portel. in *dubij. Regular. verbo Abbas, n. 10.* Antonius à Spiritu sancto *nu. 123.* Pellizar. *tract. 9. cap. 3. sect. 4. n. 170.* Sed hic solum dicit posse dispensare cum Religiosis, sed non cum famulis. Sed etiam cum famulis conventualibus, & intra claustra degentibus posse dispensare Prælatos immediatos, ut in die festo laborent, docent Azor *tom. 2. lib. 1. cap. 28. sect. 5. Postremò.* Palaus *tom. 2. tract. 9. disp. 2. punct. 10 sine.* Machado *lib. 2.*

Qualitas
ad labo-
randum
in diebus
festivis
dispensã-
re possint
Prælati.

part. 3. tract. 16. document. 1. Trulench. lib. 3. in decalog. cap. 1. dub. 10. num. 12. Leander de precept. Eccles. tract. 1. disp. 6. q. 70. ¶ Cum extraneis verò solum poterunt dispensare, ut in suis Monasteriis laborent in die S. Crucis Septembris, S. Michaëlis, SS. Innocentium, S. Sylvestri, dummodo non veniant in Dominica, ex privilegio vivæ vocis oraculo Eugenii IV. quod adducit Rodriguez in Bullar. fol. 118. nu. 7. Undè in alijs festis ex vi privilegiorum non poterunt Prælati dispensare, ut in Conventibus suis extranei laborent, etiam si hoc gratis fiat, nisi ex urgentissima causa, & cum Episcopi licentia. Portel. super verbo Laborare, num. 1. Antonius à Spiritu sancto num. 124. ¶ Diximus, non posse ex privilegio; cæterùm ex jure communi excusantur à peccato sæculares, qui gratis laborant diebus festivis pro Ecclesijs, pro locis pijs, pro monasteriis pauperum Religiosorum ad illorum ædificationem, vel reparationem, vel in alio opere necessario pro eisdem monasteriis, modò prius audiat Missa, ut docet Fagundes lib. 1. de 1. Ecclesia precepto, cap. 14. n. 6. & 24. Pasqualig. decis. 287. n. 7. Sylvester verbo Dominica, q. 5. vers. 3. Ioannes à Cruce 1. part. Summ. precept. 3. art. 1. n. 4. & alii, quos refert, & sequitur Leander tract. 1. disp. 6. q. 64.

Qualiter dispensare possint Prælati cum

38. Rogamus secundo: an Prælati per se, vel per deputatum ab eis Confessariom possint cum sæcularibus conjugatis dispensare in jure petendi debitum, quod amiserant, vel ob incestum commissum cum con-

sanguinea conjugis in primo, aut secundo gradu; vel ob vorum castitatis antè, vel post contractum matrimonium emissum? Respondetur affirmativè, ut diximus tom. 2. tract. 9. de matrim. cap. 14. n. 14. Et non solum posse Provinciales, sed etiam Prælatos immediatos, vel per seiplos vel per designatum Confessariom, diximus ibi num. 15. Imò probabilem ex multorum judicavimus sententiam dicentium, quòd absque deputatione Provincialis, aut Prioris possunt regulares Confessarii in hoc dispensare, ut præter ibi citatos tenet Diana 10. part. tract. 4. resol. 20. Bordon. in Miscellan. dec. 474. Antonius à Spiritu sancto num. 112. ¶ Sed nota, hanc privationem debiti petendi non incurri, neque à muliere, quæ coacta rem cum consanguinea habuit, ut loco citato de matrim. cap. 15. nu. 27. diximus: neque ab illo, qui cum ignorantia juris, aut facti ad consanguineam uxoris accessit: quia videlicet ignorabat esse consanguineam, vel accessum ad eam esse jure speciali Ecclesiastico prohibitum, ut diximus ibi num. 29. Ignorantiam solius pœnæ non excusare, ibidem docuimus, & tract. 10. de Censura, cap. 1. n. 194. & cap. 7. n. 54. Quamvis probabile sit non incurrere hanc pœnam privationis petitionis debiti ab eo, qui illam ignorabat, tenent Doctores, quos supra hoc puncto num. 11. & 13. dedimus, & in nostro casu tenent Quintana de venas tract. 9. singular. 6. nu. 5. Pellizzar. tom. 2. tract. 8. §. 2. nu. 174. Candidus tom. 2. disquisit. 27. art. univ. dub. 11. Antonius à Spiritu sancto

tract.

tract. 2. disput. 1. sect. 2. §. 3. num. 106.

Qualiter vestimēta sacra, & vasa possint benedicere Prælati?

39 Rogabis tercio: quid possint Prælati circa benedictionem vasorum, & vestium Ecclesiasticorum? Respondetur non posse Prælatos regulares, etiam Generales consecrare calices, patenas, aras, & reliqua, in quorum consecratione unctio adhibetur: quia licet hoc possint Abbates ex privilegijs, qui ex illis utuntur insignijs Pontificijs, & alij Prælati communicent in omnibus privilegijs Benedictinis, & Cisterciensibus Abbatibus concessis; non est quoad hoc in alijs Religionibus recepta communicatio, ut ex praxi, & consuetudine constat. Bordonus tom. 1. resol. 17. n. 1. Pellizzar. tract. 8. c. 5. sect. 4. nu. 104. N. Lezana tom. 1. part. 1. cap. 18. n. 58. Fragofo 2. part. lib. 11. disp. 4. §. 3. n. 1. ¶ Possunt tamen Prælati regulares etiam immediati benedictione tolemni omnes suas Ecclesias, oratoria, vasa & ornamenta Ecclesiastica benedicere, quando ad hoc chtilma non adhibetur: & easdem Ecclesias, quando pollutæ fuerint sanguinis, aut seminis effusione, reconciliare cum aqua à seipsis benedicta, si consecratæ non sunt; si autem con-

secratæ fuerint, requiritur, quòd aqua sit benedicta ab Episcopo, si per seprem leucas à Conventu existat. Joannes à Cruce lib. 2. cap. 5. dub. 5. conclus. 4. Portel. in dub. Regul. verb. Benedicere. n. 1. & 2. Bordon. num. 2. Fragofo. nu. 21. Diana 6. part. tract. 6. resol. 22. ¶ Imò possunt benedicere omnia ornamenta, & corporalia tam sui Conventus, quàm undequaque venientium, ut ex varijs privilegijs probant Pellizzar. num. 105. 108. & 113. Lezana tom. 3. verb. Benedicere. n. 8. Portel. num. 3. Fragofo. num. 20. ¶ Possunt etiam ex privilegio Innocentij VIII. Bulla 5. intra Conventus suos, non extra benedicere quaslibet imagines, & vasa ad repònendum sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, tam propria, quàm extranea. Et ex privilegio Innocentij VIII. & Julij III. possunt etiam benedicere campanas; & cum totum hoc ex jure ordinario illis conveniat, possunt delegare ad omnes prædictas res benedicendas tam subditis, quàm extraneis facultatem. Bordon. resol. 17. n. 2. Pellizzar. nu. 105. 113. & 114. Anton. à Spiritu S. num. 135. & 136.